

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

תוכן עניינים

- א. מצורע ... נגעה דאכפר ליה וקרבן לאישתרויי בקהל.....1
- ב. גזיר נמי חוטא הוא2
- ג. אם מת מיתה ממרקת אלא אמר רבא להגן עליו מן היסורין.....5

דף ח.

א. מצורע ... נגעה דאכפר ליה וקרבן לאישתרויי בקהל

כתוב בתורה: (ויקרא יד פסוק ב - ד) זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן. וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע: וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות וגו' וזהו במצורע מוחלט כשנתרפא מצרעתו, כגון שהלכו סימני טומאה או נתמעטה בהרתו מכגרים, או שפרח בכולו. ומצורע המוסגר כשנטהר מהסגירו א"צ לצפרים וגילוח אלא טובל ומעריב שמשו ונטהר.

אבל המוחלט כשנטהר צריך להביא צפרים וטעון גילוח ואח"כ ישב שבעה ימים והם נקראים ימי סיפורו.

ושני תגלחת יש במצורע אחר שנטהר, האחד אחר הבאת הצפרים והוא אתם והשילוח, ונקראת בלשון חז"ל תגלחת של ימי גמרו, כדכתיב שם וּכְבַּס הַמִּטְהָר אֶת בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ וְרָחֵץ בַּמֵּי־וְטָהָר וְאַחֵר יָבֹוא אֶל הַמִּחְנֶה וַיֵּשֶׁב מִחוּץ לְאֹהֶל־שִׁבְעַת יָמִים: , כלומר לאחר שילוח הצפרים והגילוח, יכול הוא להכנס לעיר אך שלא יזדקק לאשתו כל שבעת ימי סיפורו¹. וכל שבעת הימים האלו עדיין הוא אב הטומאה מטמא אדם וכלים במגע לא במשא.

¹ בבאר שבע כריתות שאין הקרבן מעכבו ליכנס לפנים מן המחנה ולדור שם בתוך העיר, אלא תיכף אחר תגלחתו הראשונה וכבס בגדיו וטבל מותר לו לבא בתוך העיר ולדור שם, ומקרא מלא הוא (ויקרא יד, ח) וגלח את כל שעריו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל המחנה וגו', והכי תניא בתורת כהנים (פר' מצורע פ"ב י') ואחר יבוא אל המחנה רחיצת גופו מעכבתו ליכנס לפנים מן החומה ואין כפרתו מעכבתו ליכנס לפנים מן החומה, והכי תנן בפרק י"ד ממסכת נגעים (משנה ב') בא לו לגלח את המצורע כו' נכנס לפנים מן החומה,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ואחר השבעה ימים יגלח עוד פעם ונקראת תגלחת של ימי סיפורו וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי יִגְלַח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ אֶת רֹאשׁוֹ וְגו' ומכבס בגדיו וטובל ויטהר מלטמא אחרים, והרי הוא ככל טבולי יום ואוכל במעשר, העריב שמשו אוכל בתרומה ולאחר מכן מביא קרבן שנאמר שם וּבַיּוֹם הַשְּׂמִינִי יִקַּח שְׁנֵי כִבְשִׁים תְּמִימִם וְכִבְשָׁה אֶחָת בֵּת שְׁנֵתָהּ תְּמִימָה וְשַׁלֶּשָׁה עֶשְׂרִינִים וְגו' וְעָשָׂה הַכֹּהֵן אֶת הַחֲטָאת וְכִפֹּר וְגו' וְהָעֵלָה הַכֹּהֵן אֶת הָעֵלָה וְאֶת הַמִּנְחָה הַמִּזְבֵּחַ וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן וְיָטַהַר הַבֵּיא כִּפְּרָתוֹ אוֹכַל בְּקֹדְשִׁים, ורשאי להכנס לעזרת ישראל².

י"א³ שעד הבאת הקרבן אינו רשאי להכנס לעיר אלא שיחיה לו מושב לבד חוץ לעיר שנאמר (שם יג פסוק מז) מִחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבֹו, וכי מייתי קרבן מותר לו ליכנס לפנים מן המחנה ולדור שם בתוך העיר. וי"א שרשאי להכנס אך אסור בתשמיש המיטה עד הבאת הקרבן. וי"א שמותר מיד בליל השמיני למרות שלא הביא קרבנו.

ב. נזיר נמי חוטא הוא

וגדולה מזו תנן בריש מסכת כלים (הלכה ט') דמחוסר כפורים מותר לו ליכנס אפילו לעזרת נשים, וכל הגמרא מלא מזה שאין מחוסר כפורים אסור אלא דוקא בקדשים אבל לא לאשתרוי בקהל.

² הערת רבי אריה יהודה ל"ב הכהן זצ"ל בן ה"שער אפרים" על הבאר שבע שם מהדו' וינציא שע"ד: "אחר המחילה מכ"ת, לדידי לא קשיא מידי, ואין צריך הנהגה, ופירושו לאשתרוי בקהל היינו בעזרת ישראל וכשהוא אומר לאשתרוי בקהל היינו לאשתרוי באכילת קדשים, כי כל זמן שלא הביא כפרתו אסור ליכנס לעזרת ישראל היינו בקהל שאמר, ואסור לאכול נמי בקדשים, ולכן בש"ס פעם אומר לאשתרוי בקדשים ופעם אומר לאשתרוי בקהל, כי דא ודא חדא היא". ועיין ערו"ג שביאר שקרבן היינו הצפרים דנמי איקרו קרבן ובהם הותר להכנס למחנה כמבואר להדיא ברמב"ם.

³ בבאר שבע כריתות כו הביא פי' זה שזה כונת הנמ' כאן וקרבן לאשתרוי בקהל. וכתב אחר זמן רב שכתבתי זה שאלתי להרב הגדול מהר"ר אהרן י"ץ המחבר ספר "קרבן אהרן", איך שהוא מבין לשון זה לאשתרוי בקהל, ופירש נמי כמו שאני פירשתי. ובבאר שבע שם דחה דבריו וכתב ולפום ריהטא היה נ"ל שמעות נפל בספרים שנתחלף קו"ף באל"ף במלת "בקהל" וצריך להיות לאשתרוי "באהל", ורצה לומר בתשמיש המטה אך דחה גם את זאת כי אין הקרבן מעכבתו מתשמיש המטה, שהרי תיכף בלילה שאחר שבעת ימים מותר בתשמיש המטה, אעפ"י שאינו רשאי להקריב קרבנו עד למחר ביום השמיני, כדמשמע פשטיה דקרא וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים משמע הא לילה חזי ועוד שהרי תיכף אחר שהעריב שמשו אחר טבילתו ביום השביעי אוכל בתרומה, כדתנן בהדיא בפרק י"ד ממסכת נגעים (משנה ג'), וכמו שפסק הרמב"ם ז"ל בהדיא בפרק י"א מהלכות טומאת צרעת (הלכה ב'), א"כ כל שכן וק"ו שמותר בתשמיש המטה. ואין דבר זה צריך יותר חזק וכמעט שלא ניתן לדבר הימנו לרוב פשיטות, א"כ היאך אפשר לומר דקרבן מצורע לאשתרוי בתשמיש המטה אתי, וזה שקר גמור כי אין הקרבן מעכבתו אלא דוקא מלאכול בקדשים בלבד כמו שנתבאר. לכן נ"ל אף על פי שבכל הספרים וגם בתוספות נמצא כתוב כן לאשתרוי בקהל, והרב הגדול מהר"ר שלמה לוריא ז"ל לא הגיה כלום בספר חכמת שלמה, עם כל זה אומר אני שהוא שיבוש וטעות, ולא יש חכם אשר יושיבנו על כנו, וצריך להגיה לאשתרוי "באכילת קדשים". כן נ"ל.

תרימות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

כבר התבאר במסכת נזיר דף ג. ודף כב. וב"ק דף צא. שהאומר⁴ הריני נזיר אם אעשה כך וכך, או אם לא אעשה וכיוצא בזה, הרי זה רשע ונקרא חוטא, ונזירות כזו מנזירות רשעים הוא. שהנזירות אינו בלב שלם⁵, ואח"כ מתחרטין ועושין זה בלי ישוב ודעת.

אבל הנודר לה' דרך קדושה, בישוב ודעת כדי להתגבר על יצרו הרע ועושה לשם שמים הרי זה נאה ומשובח ועל זה נאמר (במדבר ו פסוק ז – ח) נִזְרָא אֱלֹהֵיוּ עַל רֹאשׁוֹ וּגּוֹ' קָדַשׁ הוּא לָהּ, ושקלו הכתוב כנביא שנאמר (עמוס פרק ב פסוק יא) וְאָקִים מִבְּנֵיכֶם לְנָבִיאִים וּמִכַּחֲזֵרֵיכֶם לְנָזִירִים וּגּוֹ'.

ובמסכת נדרים דף עז. התבאר שלא יהא אדם⁶ רגיל בנדרים וכל שכן שבועות⁷, שלא יבא למעול בהם. ולא עוד אלא אפילו הנודר או נשבע ומקיימו נקרא רשע ונקרא חוטא, נקרא רשע דילפינן גזירה שוה חדלה חדלה, כתיב הכא (דברים כג פסוק כג) וְכִי תִּחְדַּל לְנָדָר לֹא יִהְיֶה בְּךָ חֹטָא, וכתיב התם (איוב ג פסוק יז) שָׁם רָשָׁעִים חָדְלוּ רְגֹז מִה חֲדָלָה דִּהְתָּם בְּרָשָׁעִים מִיֵּירִי אִף חֲדָלָה דִּהְכָא, כלומר שלא תחדל לנדר אלא תדור ואינך מבקש להתיירו⁸ הוא נקרא רשע מיד שנודר אף על פי שמקיימו, ונקרא חוטא, דמדכתיב וכי תחדל לנדר לא יהיה בך חטא, משמע הא לא חדלת אלא נדרת על אף שמבקש פתח ואינך מוצא, יהיה בך חטא כל זמן שהנדר עליך⁹.

⁴ רמב"ם הלכות נזירות פרק י הלכה יד

⁵ ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן א סעיף ג

⁶ שו"ע ונו"כ רג א ב

⁷ מהריק"ש בערך לחם שם

⁸ ט"ז שם א

⁹ ט"ז שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

וכבר התבאר שם דף כב. שאמרו חכמים ז"ל שכל הנודר¹⁰ הרי הוא כאילו בנה במה בשעת איסור הבמות¹¹, והמקיימו כלומר שאינו נשאל עליו, הרי הוא כאילו הקריב עליו קרבן¹². ולפיכך טוב יותר שישאל לחכם על נדרו¹³.

במה דברים אמורים בשאר נדרים, אבל נדרי הקדש וצדקה מצוה לקיימן, וכן אמר דוד עליו השלום (תהלים קטז פסוק יד) נְדָרֵי לֹה' אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ, ולא ישאל עליהם אלא מדוחק.

וכן שבועה לא ישאל עליה אלא מדוחק, דשבועה חמורה היא¹⁴ דכתיב בה (שמות כ פסוק ז) כִּי לֹא יִנְקֶה ה' אֶת אֲשֶׁר יִשָּׂא אֶת שְׁמוֹ לְשׁוֹא.

ולכתחלה¹⁵ צריך לזהר שלא ידור שום דבר, ואפילו צדקה אין טוב לידור אלא אם ישנו בידו יתן מיד, ואם לאו לא ידור מקודם עד שיהיה לו ויתן בלא נדר הקודם. ואם הציבור עושים פסיקה לצדקה ומוכרח ג"כ לפסוק עמהם עתה דווקא לבלי יהא כפורש מן הצבור, יאמר בלי נדר ויאמר כן בפירוש שאם פוסק סתם הוי נדר.

אולם בעת צרה מותר ומצוה לנדור, כשם שמצוה להתפלל לד' בעת צרה, אך אין זה מצוה וחובה כשאר מצות.

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם ג.

¹¹ המשילו שניהם זה לזה, שהנודר מעלה על דעתו שעושה מצוה, שחושב בדעתו כיון שמצינו בתורה שאסרה עלינו הרבה דברים שמע מינה דניחא ליה לקודשא בריך הוא שיאסור האדם על נפשו כמה דברים, ואומר אם כן כל המרבה לאסור על עצמו אפילו דברים המותרים הרי זה משובח, ולכך הוא נודר ואוסר דבר על עצמו. וכן הבונה במה בחוץ להקריב עליה קרבן, חושב בדעתו שעושה מצוה, שכיון שצוה הקדוש ברוך הוא להקריב קרבנות בפנים הוא רוצה להוסיף עליהם להקריב קרבנות אפילו בחוץ, לכך אמרו ז"ל שזה מועה הוא, דהא חזינן שהתורה צותה עלינו הרבה מצות להביא כמה קרבנות בפנים, ואף על פי כן אסרה עלינו לבנות במה להקריב עליה קרבן בחוץ. הכא נמי נהי דרחמנא אסרה עלינו כמה דברים, כי מוסיף איהו לאסור על עצמו יותר ממה שאסרה התורה, פשע, ועל דרך אמרם ז"ל גם כן במקום אחר [ירושלמי נדרים פ"ט ה"א] לא דיך במה שאסרה התורה אלא שאתה אוסר עליך דברים אחרים. לבוש שם מהר"ן ועיין בית הלל שם.

¹² וחייב משום שחומי חוץ, הכי נמי אין קיום נדרו רצוי לפניו יתברך אלא טוב לו יותר שישאל עליו שמא לא יוכל לקיימו כראוי ויבא לידי מכשול.

¹³ ונראה לי דלענין לכתחלה לנדור נהגו דלא לנדור, אבל אם כבר נדרו נוהגין שלא למחות ולגעור במי שנדר שיתיר את נדרו מכח כל המקיימו וכו', והטעם, מאחר שכתב רב אלפס והנאון מר יהודאי שלא להתיר אף נדר, אף על גב שלדינא דגמרא מצוה לשאול, אבל אחר כך בימי הנאונים החמירו שלא להתיר, לכן אנו בזמן הזה מתירין נדרים ושבועות כשירצה הנודר, והוא כמו פשר דבר, כן נראה לי ליישב מנהג העולם, וקל להבין. בית הלל שם.

¹⁴ ויש גאונים הסבורים שלשבועה לא מועיל התרה. מ"ז שם אך בלבוש כתב רק כשנשבע על איזה דבר מצוה

¹⁵ ערוה"ש שם ו - ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וביטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

וכבר התבאר במסכת נדרים דף י. שהיושב בתענית¹⁶, משום תשובה על עונות שאדם דש בעקביו, אם יכול לסבול התענית נקרא קדוש שמתוך כך מתמרקין עונותיו בשביל שמתענה¹⁷, ואם לאו, כגון שאינו בריא וחזק, נקרא חוטא על שמחליש כוחותיו¹⁸.

וכתבו ספרי המוסר שאם באמצע אכילתו בעוד שהוא מתאווה לאכול מושך ידו ממנו, זה נחשב ג"כ לסיגוף ומתכפרים עונותיו¹⁹.

וכשאדם רוצה להתנדב תענית טוב יותר שיקבל תענית מן הדבור, ממה שיקבל עליו מן האכילה, כי ממנו לא יהיה לו נזק לא בגופו ולא בנשמתו ולא יחלש עי"ז²⁰.

אולם על עונות הידועים²¹ המבואר ברוקח ובכתבי האר"י כמה ימים צריך להתענות עליהם בזה צריך להתענות.

מי שריבוי הצומות²² מזיק לו שאפשר שיבוא לידי חולי או מיחוש ח"ו כמו בדורותינו אלה, אסור לו להרבות בתעניות אפילו על כריתות ומיתות ב"ד ומכל שכן על מצות עשה ולא תעשה, שאין בהם כרת אלא כפי אשר ישער נפשו שודאי לא יזיק לו כלל, אלא מה תקנתו כדכתיב (דניאל ד פסוק כד) וְחִטָּאָךְ בְּצִדְקָה פָּרַק וגו', ליתן בעד כל יום תענית של תשובה ערך סעודתו לאותו יום²³, והעשיר יוסיף לפי עשרו וכו' כפי המפורש בתיקוני התשובה להאר"י ז"ל סך התעניות שעליו להתענות הכל יפדה בצדקה.

דף ח:

ג. אם מת מיתה ממרקת אלא אמר רבא להגן עליו מן היסורין

כבר התבאר במסכת יומא דף פו. שבזמן הזה שאין בית המקדש קיים, ואין לנו מזבח כפרה²⁴, אין שם אלא תשובה, ועצמו של יום הכפורים שמכפר

¹⁶ שו"ע ונו"כ או"ח תקעא א

¹⁷ מ"ב שם א

¹⁸ מ"ב שם ב

¹⁹ מ"ב שם

²⁰ וכעין זה כתב הגר"א באגרתו שצריך האדם לייסר עצמו לא בתענית וסיגופים כ"א ברסן פיו ובתאותיו וזהו התשובה וכו' מ"ב שם

²¹ מ"ב שם א

²² התניא באגרת התשובה פ"ג

²³ כה"ח סקנ"ב עפ"י סי' יפה ללב, שו"ת דברי יואל או"ח סי' ל' ועיין בשערי הלכה ומנהג ח"ב סי' רל"ה.

²⁴ ואין אנו יכולים להביא עולה על עשה ומלקות על ל"ת וחטאת על השגגות וכו' ועיין שערי תשובה לרבינו יונה שער ד אות ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

לשבים ואף על פי שהתשובה מכפרת על הכל²⁵, ועצמו של יום הכפורים מכפר, יש עבירות שהן מתכפרים לשעתן ויש עבירות שאין מתכפרים אלא לאחר זמן.

כיצד – עבר אדם על מצות עשה שאין בה כרת ועשה תשובה אינו זו משם²⁶ עד שמוחלין לו, ובאלו נאמר שובו בנים שובבים ארפא משובתיכם וגו'. וכן אם הרחרר בעבירה ומיד נתחרט²⁷.

עבר על מצות לא תעשה שאין בה כרת ולא מיתת בית דין ועשה תשובה, תשובה תולה²⁸ ויום הכפורים מכפר²⁹ ובאלו נאמר כי ביום הזה יכפר עליכם³⁰.

²⁵ רמב"ם שם הלכה ג, ד

²⁶ ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא לו, א): עולה מכפרת על מי שעבר על מצות עשה אחרי התשובה, כי אמנם נתכפר עונו בתשובה, אך העולה תוסיף על כפרתו, ויוסיף להתרצות בה את השם יתברך. שערי תשובה לרבינו יונה שער ד אות ו

²⁷ ועתה שאין לנו קרבן בעונותינו אם חטא אדם בהרהור הלב או שעבר על מ"ע יקרא פרשת העולה אשר בתחלת ספר ויקרא ובתחלת סדר צו את אהרן כי בקריאת פרשת הקרבן יהיה לנו במקום הקרבת הקרבן כדאמרו כל העוסק בפ' עולה כאילו הקריב עולה בפ' חטאת כאילו הקריב חטאת בפ' אושם כאילו הקריב אושם. לשון ספר חרדים מצות התשובה פרק א. והוא משערי תשובה שם אות ח

²⁸ ואע"ג דאמרינן בגמ' שתשובה מכפרת על עבירות קלות על עשה ועל ל"ת וא"כ איך קאמר דצריך תשובה ויוה"כ לל"ת, כבר תירצו התוספות בשבועות פ"ק (דף י"ב: ד"ה לא זו) דמכפרת דמתניתין אינה מחילה גמורה אלא שמקילין לו מן הדין. לח"מ שם ג

²⁹ וידאג לעונו ויכסוף ויחכה מתי יבא יום הכפורים לכפר עליו למען יתרצה אל השם יתברך, כי רצונו חיי הנפש והגוף וחיי כל נוצר, כמו שנאמר (תהלים ל, ו): "חיים ברצונו". ועל כן אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ראש השנה ט, א): כל הקובע סעודה בערב יום הכפורים כאילו נצטוו להתענות תשיעי ועשירי והתענה בהם, כי הראה שמחתו בהגיע זמן כפרתו, ותהיה לו לעדה על דאגתו לאשמתו, ויגונותיו לעונותיו. שע"ת שם. חרדים שם.

³⁰ ע"י תנא דבי אליהו סדר אליהו זוטא פכ"ג דבר אחר יענך ה' ביום צרה, יודע היה דוד שעתיד ביהמ"ק להיות חרב והקרבתו יהיו בטלים בעונותיהן של ישראל והיה דוד מצטער על ישראל במה יהיה כפרה לעונותיהן ואמר הקדוש ברוך הוא לדוד בשעה שהצרות באות על ישראל בעונותיהן יעמדו לפני יחד באגודה אחת ויתודו על עונותיהן לפני ויאמרו לפני סדר סליחה וכו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

עבר על כריתות ומיתות בית דין ועשה תשובה, תשובה ויום הכפורים תולין ויסורין הבאין עליו גומרין לו הכפרה, ולעולם אין מתכפר לו כפרה גמורה עד שיבואו עליו יסורין³¹, ובאלו נאמר ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם³².

ולחגן עליו³³ מן היסורין ירבה צדקה שנאמר "וצדקה תציל ממות" וישתדל שיעשו אחרים וכן ישתדל במצות גמילות חסדים, לעזור את חבירו בעצתו ובהשתדלותו, וידבר על לב העני נחמות, ויעסוק במצות ביקור חולים וקבורת מתים ותנחומי אבלים, ות"ת כנגד כולם שיעמול בתורה יטרח בה, ותדר שנתו מעיניו עליה, אם היה רגיל לקרוא פרק אחד ביום יקרא שני פרקים, אם היה רגיל לקרוא פרשה אחת יקרא שתי פרשיות ויהיה זה הטורח במקום יסורין.

וכן ישים במקום יסורים צומות ותעניות והורדת דמעות ומניעת נפשו מן התענוגים, ויאנה תמיד במרידות לבו, וישים רבוי המרידות במקום היסורים, ואם תמצא את החוטא תלאה ותקרה אותו צרה ויצדיק עליו את הדין ויקבל המוסר באהבה, יהיה זה לו למגן מן היסורים הרבים הראויים לזאת עליו³⁴.

וכאשר יעבור אדם³⁵ על כריתות ועל מיתות בית דין בשוגג, חייב להתודות ולבקש תחנונים על הסליחה, ולהאנה במרידות לב ולדאוג ולפחד, כי אלה מעיקרי הכפרות, ויעסוק תמיד בפרשת חטאת, ויחשב לו כאילו הקריב חטאת, רוצה לומר כי יועיל הרבה בדבר ויתכפר לו מעין כפרת חטאת.

³¹ וקשה על רבינו למה לא הזכיר כלל מספרת רבנן דבכולהו עבירות סגי מיתה חוץ משלש ונראה לומר דרבינו מפרש דמאי דקאמרי רבנן מיתה ממרקתן בכל עבירות חוץ משלש היינו דלא תכרת הנפש לעולם אלא ביסורין שבאין לה אחר כך יזכה לעוה"ב וכן מה שכתב בהני שלש דמיתה ותשובה ממרקת י"ל דלא תכרת הנפש אלא ביסורין שיבאו לה אחר המות תזכה לעוה"ב. לח"מ שם.

³² יש שאלה: והלא כתוב (ויקרא טז, ל): "מכל חטאתכם לפני ה' תטהרו"? והתשובה בזה, כי מה שנאמר "לפני ה' תטהרו" מצות עשה על התשובה, שנחפש דרכינו ונחקרה ונשובה אל ה' ביום הכפורים. ואף על פי שנתחייבנו על זה בכל עת – החיוב נוסף ביום הכפורים, והטהרה אשר בידינו היא התשובה ותיקון המעשים, אבל מה שכתוב (שם): "כי ביום הזה יכפר עליהם לטהר אתכם" שהוא אמור על הטהרה, שהשם יתברך מטהר אותנו מן העון ומכפר עלינו כפרה שלמה ביום הכפורים בלא יסורים, זה נאמר על מצות לא תעשה, אבל על כריתות ומיתות בית דין תשובה ויום הכפורים תולים ויסורים ממרקים. שע"ת שם יז

³³ שע"ת שם. חרדים שם

³⁴ שע"ת שם.

³⁵ שע"ת שם יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

במה דברים אמורים בשלא חילל את השם בשעה שעבר³⁶ אבל המחלל את השם אף על פי שעשה תשובה והגיע יום הכפורים והוא עומד בתשובתו ובאו עליו יסורין אינו מתכפר לו כפרה גמורה עד שימות, אלא תשובה יום הכפורים ויסורין שלשתן תולין ומיתה³⁷ מכפרת³⁸, שנאמר ונגלה באזני ה' צבאות אם יכופר העון הזה לכם עד תמותון.

ותקנתו במקום חילול השם שיקדש את השם שיהיו מעשיו מתוקים וטובים³⁹, ויאמרו עליו אשרי שזה ילד אשרי שזה גדל, ויאשרוהו כל רואיו ושומעיו ברוך ה' הנקדש בצדקה⁴⁰. עוד תמצא לו כפרה בהגיונו תמיד בתורה ויגיעתו בה⁴¹.

³⁶ משמע שאם חילל השם לאחר שעבר מתכפר בלא מיתה וצ"ע.

³⁷ לפי שהמיתה ממרקת כל חטא אשר התשובה מועילה. ואם נהרג והתודה לפני מותו, מעת שנפלה עליו אימת מות יש לו כפרה, ונחשב ההורג כשופך דם נקי וחסיד. שע"ת שם ב

³⁸ וא"ת הא לרבנן דפליגי עליה דרבי בפ"ק דשבועות (י"ג) משמע דס"ל דמיתה בלא תשובה מכפרת על כל העבירות חוץ מפורק עול ומפר ברית ומגלה פנים דצריך מיתה ותשובה וכאן משמע דבחילול השם בעינן ארבעה דברים שהם תשובה ויוה"כ ויסורין למרק ומיתה גומרת וא"כ נראה שהוא דלא כרבנן דלדידהו משמע דכל כריתות ומיתות ב"ד מיתה עם התשובה סגי אפילו חילול השם מדלא חלקו. לח"מ שם

³⁹ ולכאורה לפי המבואר להלן מהרמב"ם גם הפורש מעבירה מפני הבורא הרי זה מקדש השם והיא תקנה על חילולו, אולם יש לחלק שאם חלל השם בסתר או ברבים בעשיית עבירה להכעיס קידוש השם הוא במידה הפוכה שנמנע מעבירה כזכר אך אם חילל השם בהנהגתו ולא עבר עבירה א"כ בכך שיאמרו עליו שמעשיו מתוקנים לבד מהני לכפר על מה שחילל.

⁴⁰ חרדים שם ועיי"ש פרק ג שהרחיב בזה.

⁴¹ שע"ת שם מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

